

Zeitgenössischer Bericht über Leiden der Juden im Königreich Aragon während der Ausbreitung des Schwarzen Todes (1348)

(Die abhandlungskommene Chronik, die Rabbi Haim Galifafa in seinem Buch Emek Refaim verfasst hat, so wie sie im Buch von Joseph haKohen, Chronim der Könige Frankreichs und der türkisch-osmanische Dynastie (1554) erhalten geblieben ist.

Die Pandemie von 1348 in Spanien

nach der

Chronik der Könige Frankreichs und der türkisch-osmanischen Dynastie (1554)

דברי הימים למלכי צרפת ובית עוטאמאן התוגר

<p>Im Jahr 5108 (1348), dem zweiten Jahr von König Philipp gab es eine überaus schwere Seuche von Osten bis Westen. Keine Stadt war ihr zu entlegen, wie geschrieben im <i>Sefer Emeq Rephaim</i> des R. Chayim Galipapa.</p>	<p>ויהי בשנת חמשת אלפים ומאה ושמנה שנה היא השנה השנית למלך פילי"פ דבר כבד מאד ממזרח שמש ועד מבואו ולא היתה קריה אשר שגבה ממנו ככתוב בספר עמק רפאים לר' חיים גאלי"פפּה.</p>
<p>Vom einen bis zum anderen Ende der Welt gab es einen großen, nie dagewesenen Aufschrei. In dieser Zeit blieben in einer Stadt mit tausend Einwohnern hundert übrig und in einer mit hundert, zehn. Und wo einer unter den Juden verschied oder erkrankte, starben und erkrankten dafür hundert von den Völkern des Landes und sie wurden ihnen gegenüber missgünstig.</p> <p>Kein König oder Fürst stand uns bei in jenen schlimmen Tagen und ohne Hashem, der mit uns war, hätte von den Juden im Königreich Aragon und Katalonien keiner überlebt oder wäre entkommen. In der Boshaftigkeit kam es zu Diffamierungen und man behauptete, 'all dies ist das kriminelle Machwerk Jakobs' und 'sie haben ein tödliches Mittel in Umlauf gebracht', 'die Umstände sind von ihnen herbeigeführt worden', 'sie haben dieses große Übel über uns gebracht'. Und wie sie das Grauen sprachen, fürchteten sich die Juden sehr und geißelten sich mit Fasten und richteten sich mit Klagerufen an Gott. Es war eine Zeit von Not, Zorn und Züchtigung für das Haus Jakobs in diesem Jahr.</p>	<p>ותהי צעקה גדולה מקצה העולם ועד קצהו אשר כמהו לא נהיתה והעיר היוצאת אלף השאירה מאה ויוצאת מאה השאירה עשרה בעת ההיא. ולאחד גוע או חלה מהיהודים מתו וחלו מאה מעמי הארץ וילבשו עליהם קנאה.</p> <p>בימים הרעים ההם אין מלך ואין שר ולולי י"י שהיה לנו לא נשאר מהיהודים במלכות ארא"גון וקאט"לונאיא שריד ופליט. ויעלילו עלילות ברשע ויאמרו בפשע יעקב כל זאת והם הביאו סם המות בעולם מאתם היתה נסבה מהם באה עלינו הרעה הגדולה הזאת ויהי כדברם רתת וייראו היהודים יראה גדולה ויענו בצום נפשם ויצעקו לאלהים ותהי עת צרה עברה ותוכחה לבית יעקב בשנה ההיא.</p>
<p>Gegen Abend am Shabbat erhoben sie sich gegen sie in Barcelona und erschlug von ihnen um die zehn Mann. Plündernd streckten sie die Hände aus und niemand hielt sie zurück. Noch während der Gefechte ließ Hashem ein Gewitter entstehen, strömenden Regen und lodernes Feuer und die Aufständischen erschrecken, Hashem verwirrte ihre Sprache.</p> <p>Auch die Fürsten und Großen der Stadt gingen</p>	<p>ויהי ביום השבת לעת ערב ויקומו עליהם בבארצילונ"ה ויהרגו מהם כעשרים איש ובביזה שלחו את ידם ואין אומר השב: עודם נלחמים וי"י נתן קולות ומטר וגשם שוטף ואש מתלקחת ויבהלו הקמים עליהם בלל י"י את שפתם.</p>

und retteten die Verblieben vor ihnen, doch reichte ihre Kraft nicht aus, um sie zu retten, bevor dem Donner und Regen, denn zahlreich waren die Aufständischen, die sprachen, 'Lasst sie uns aus dem Volk tilgen!' Möge Hashem Gutes den Guten erweisen und diejenigen, die ihren krummen Wegen zuneigen möge er dahingehen lassen mit den Übeltätern [vgl. Ps 125:4-5]. Amen.

Nach weiteren Tagen erhoben sie sich gegen die Juden in der Stadt Cervera und erschlugen um die achtzehn Menschen und streckten plündernd ihre Hände aus. Die Übrigen flohen um ihr Leben und geißelten sich mit Fasten, und ordneten Sackgewand und Asche für die Menge an.

Nach weiteren drei Tagen am 10. Av am Fastentag erhoben sich auch die Bewohner Tarrega und fielen über die Juden her und mehr als dreihundert kamen um und man trug sie zu einem leeren Brunnen. Plündernd streckten sie ihre Hände aus und die Verbliebenen flohen um ihr Leben zum Haus ihrer Bekannten um sich zu verstecken, bis das Unheil vorüber war. Sie blieben all ihrer Habe entledigt zurück doch schämten sich nicht [vgl. Gen 2:25].

Auch über die Bewohner von Solsona und [Salkona] kam der Henker aufgrund unsere Vergehen und die von stolzer Statur wurden umgehauen, gebeugt die ewig Hohen [vgl. Hab 3:6] . Es wurden an jenen beiden Orten um die dreihundert Menschen erschlagen. Siehe, Hashem, blicke darauf [vgl. Lam 2:20] und streite ihren Streit!

Auch im Königreich Provincia [Provence] tranken die Juden den Taumelkelch [vgl. Jes 51:17] in jenen Tagen und als die üblen Gerüchte zur Stadt Monzón gelangten, erschrakten die Juden als Pogrome an Israel begannen. Man ordnete Fasten an und band sich Sackkleider um und betete zu Gott. Man ergriff sie auf ihren Straßen und Höfen und Anwesen; die Nacht fand sie bei der Wache, der Tag in Tatenlosigkeit. Sie verließen nicht das Judenviertel bis zum Tod jener, die ihnen nach dem Leben trachteten.

In Lerida und Huesca und allen Orten, in denen Juden Mauern, Türen und Riegel hatten, versammelten sie sich, um um ihr Leben zu kämpfen und sie stellten Wachen auf bis der, der im Himmel sitzt auf sie herabblickte, Hashem sie rettete. In Ashkenaz diffamierte man die Juden, dass sie den den Tod in Brunnen geworfen hätten,

וילכו גם שרי העיר וגדוליה ויצילון הנשארים מידם ולא עצרו כח להצילם טרם הקולות והמטר כי רבו הקמים עליהם האומרים נכחידם מגוי ייטיב י"י לטובים והמטים עקלקלותם יוליכם את פועלי האון אמן:

ויהי לימים עוד ויקומו על היהודים בעיר סירב"ירה ויהרגו כשמונה עשר נפש ובביזה שלחו את ידם: והנשארים ברחו לנפשם ויענו בצום חייתם ושק ואפר הציעו לרבים.

ויהי לימים עוד שלשה ביום העשירי לחדש אב ביום ענות נפשם ויקומו גם יושבי טארי"גה ויכו ביהודים ואבד יותר משלוש מאות נפש ויסחבום אל בור רק ובביזה שלחו את ידם והנשארים ברחו לנפשם אל בית מכריהם במתן בסתר עד עבור הזעם וישארו ערומים מכל אשר להם ולא יתבוששו.

גם על יושבי שולש"ונה וסא"לקונה עלה ברוב פשעינו הכורת ורמי הקומה נגדעו שחו גבעות עולם. ויהרגו בשני המקומות ההם כשלוש מאות נפש ראה י"י והביטה וריבה ריבם.

גם במלכות פרובינ"ציה שתו היהודים כוס התרעלה בימים ההם ובהגיע השמועות הרעות לעיר מונס"ון נבהלו היהודים בפרוע פרעות בישראל ויגזרו צומות ויחגרו שקים ויתפללו לאלהים ויתחזקו ברחובותם בחצרניהם ובטירותם ותהי להם הלילה למשמר והיום בטול מלאכה. ולא יצאו מרחוב היהודים החוצה עד מות האנשים המבקשים את נפשם.

ובליר"ידה ובאוא"ישקה ובכל המקומות אשר ליהודים חומה דלתים ובריח נקהלו ועמוד על נפשם ויעמידו שומרים עד השקיף עליהם יושב בשמים ויצילם י"י. ובאשכנז העלילו על היהודים שהשליכו

züchtigte sie mit Peitschen und Skorpionen [vgl. I K 12:11] und verbrannte sie. Hashem möge das vergossene Blut seiner Knechte rächen. Amen
veAmen.

מות בבורות וייסרום בשוטים ובעקרבים
וישרפום באש. י"י ינקום דם עבדיו השפוך
אמן ואמן.